

PREDMET: Odgovor na žalbu Radio televizije Vranje protiv nedeljnika Vranjske podnete Savetu za štampu 17.5.2016. na komentar pod naslovom „Radio u kontejneru“ autora Radomana Irića u rubrici „Život nije čudo“ objavljenog 3.3.2016. u našim novinama

Podnosilac: Nikola Lazić, zamenik glavnog i odgovornog urednika nedeljnika Vranjske

Poštovani,

Kao operativni urednik u Vranjskim uvažio sam argumentaciju autora pre objavljivanja teksta, kao i svedočenja njegovih sagovornika iz RTV Vranje, koji su neposredno upoznati sa događajem koji je tema kolumne, a čije izjave vam prenosim. Osim toga, u prilogu vam dostavljam potvrdu iz Istorijskog arhiva „31.januar“ u Vranju iz koga se vidi da RTV ovoj instituciji od 1980. godine, dakle od kada je počela sa radom pa do danas, za 36 godina, nije dostavila nikakvu arhivsku građu na trajno čuvanje, što je vrlo indikativan podatak u kontekstu našeg komentara i žalbe RTV Vranje protiv Vranjskih.

Osim toga, skrećem pažnju na jedan detalj iz žalbe. Naime, podnosilac u jednom delu priznaje da „arhiva u RTV Vranje nije sjajno sređena“!

Prema izjavama više zaposlenih (od kojih su neki u poslednjih godinu dana napustili RTV Vranje), neosporno je da je iz arhive RTV Vranje, bačeno ili je na drugi način nestalo mnogo pisanih tekstova iz radijskih emisija, ukoričenih tekstova iz informativnih emisija, studijskih i magnetofonskih radijskih traka, VHS i TV kaseta neprocenjive vrednosti. Koliko tačno je tog arhivskog materijala bačeno u kontejner pored zgrade u kojoj je smeštena RTV Vranje, nikada precizno neće biti utvrđeno.

Na osnovu grubih podataka očevidaca - doskora zaposlenih u RTV, iz arhivske građe Radio Vranja nedostaje:

1. Na stotine radijskih dnevnika od 1980 godine, (tekstovi i snimci);
2. Preko 70 dokumentarnih portret emisija „Dobar dan, kako ste“, o velikanima vranjskog kraja;
3. Preko stotinu dokumentarnih emisija „Vranje u vremenu“ (i tekstova koji su ih pratili) o znamenitim ljudima, istorijskim događajima, toponimima, legendama... (trake i tekstovi);
4. Preko stotinu emisija „Tri tačke...“ (nedeljni angažovani komentar) koji je javnost dizao na noge početkom osamdesetih godina;
5. Preko 200 emisija „Sportski ponedeljak“ - izveštaji sa sportskih terena prethodnog vikenda, (trake i tekstovi)
6. Oko 50 emisija „Brigadiri, zdravo“ o Saveznoj radnoj akciji „Vranje“ (trake i tekstovi)...
7. Ciklus od najmanje deset serijala internog nagradnog konkursa za najbolja godišnja radijska ostvarenja, posebno pobedničke emisije sa tih konkursa koje su išle na Festival udruženih radio stanica Srbije.

8. Negde do 1985. godine, bilo je ukoričeno preko 1.000 priloga, kucanih na formatu A5, koji su poslali Radio Beogradu, Prvom i Drugom programu i Udruženim radio stanicama Srbije;

9. ... potom brojne špice emisija, radijski džinglovi, reklame... sa glasom prvog spikera Radio Vranja, Vojkana Nikolića, pa živih radijskih prenosa utakmica „Dinama“ i prenosa Skupštine opštine Vranje...

Od TV dokumentacije koja je čuvana na VHS i studijskim kasetama izvesno je da nedostaju delovi ili sledeći celi serijali:

1. Serijal od oko 70 TV emisija „Ognjište“ novinarke Stojane Radojlović;
2. „Tragovi prošlosti“, serijal emisija novinarke Zorice Stojanović o nastanku poznatih vranjskih pesama;
3. Dvogodišnji serijal emisija iz kulture pod nazivom „Putevima kulture“ novinarke Slavice Cace Cvetković;
4. Serijal od oko 150 emisija „U zdravom telu...“ takođe autora novinarke Stojane Radojlović;
5. Serijal putopisnih reportaža „Na starim stazama“ o ljudima i događajima u Vranju i vranjskom kraju, autora Vladimira Randelovića;
6. Ne zna se gde su i koliko nedostaje putopisnih reportaža novinara Srboljuba Nikolića;
7. Mlada novinarka Maja Mišković Marković imala je serijal autorskih emisija pod nazivom „Od Ado Š“. I o njihovoj sudbini ništa se ne zna;
8. Višegodišnji serijal TV reportaža o selu i poljoprivredi, autora Vladimira Randelovića;
9. Serijal konkursnih TV emisija, posebno one pobedničke, koje su išle na festivale i predstavljale TV Vranje;
10. TV dnevnici od osnivanja televizije septembra 1995. godine;
11. Uništen je ogroman broj VHS kaseta od 180 minuta na kojima je bilo pravo blago zabeleženo od 1995. kada je počela Televizija, pa tu negde do 1990. godine;
12. Za sva vremena je oskrnavljena dokumentacija o NATO bombardovanju (trake i tekstovi). Ljudi koji su radili tamo kažu „dabogda da je sačuvano 10 tog materijala“;
13. Od 30 „Svetosavskih nedelja“ sačuvani su snimci samo o tri ove manifestacije;
14. ...da se onda pretpostaviti koliko je uništenih TV dnevnika i drugih redovnih i povremenih TV emisija.

Srđan Milosavljević, tehnički urednik novina Slobodna reč, koja je delila prostorije sa RTV, svedok je bacanja dela arhivske građe RTV u kontejner pored zgrade, a na osnovu tog svedočenja novinar Radoman Irić je dalje razgovarao sa nekolicinom novinara RTV čije izjave vam prenosim. Milosavljević je posvedočio da je do bacanja arhivske građe, događaja čiji je svedok, došlo “pre

desetak godina”, dok je medij u kome je radio postojao, a kolegi Iriću je o tome ispričao pre objavljivanja teksta u našim novinama. Takođe napominjem da je svedok bacanja arhivske građe i jedan bivši novinar i urednik na RTV, koji se sada nalazi na javnoj funkciji, što je razlog što u ovom momentu ne mogu da navedem njegovo ime, ali ćemo to učiniti ukoliko Savez za štampu to zatraži.

Dalje u odgovoru na žalbu prenosimo izjave bivših radnika RTV na osnovu kojih je napisan komentar:

Stojana Radojlović: Znam da u arhivi nedostaju delovi emisija iz mojih serijala „Ognjište“ i „U zdravom telu...“. Kada sam pre penzionisanja prošle godine zatražila da vidim gde se čuvaju moje emisije, dobila sam od kolega odgovor da su pretpostavljeni naredili da se one bace. Milsim da je razlog tome činjenica da sa bivšom firmom vodim sudski spor.

Vladimir Ranđelović: Ja sam odavno u penziji, ali sve ono što sam u međuvremenu čuo od kolega o čuvanju arhive, ne služi na čast onima koji danas tamo rade. Mislim da bi danas trebalo naći mogućnosti da se ode tamo i snimi kakva je situacija, pa da se pronađe i sačuva ono što se danas može sačuvati. Jer ne počinje istorija RTV Vranja od onih koji su danas tamo.

Zorica Stojanović: Tamo mnogo toga nedostaje. Prvo i osnovno, nestala im je knjiga – registar arhivskog materijala. Da li su i nju bacili ili ju je neko ukrao, nije mi jasno, ali je velika šteta.

Ono što mene najviše boli jeste da je uništen ogroman snimljeni materijal o NATO bombardovanju. Nema ni mojih godišnjih emisija koje smo emitovali u znak sećanja na žrtve bombardovanja u Vranju i Pčinjskom okrugu.

Sledeće, najviše snimljenog materijala je uništeno onog trenutka kada su uništene VHS kasete. Na njima je bilo „zapisano“ zlatno doba te televizije. Toga na žalost danas nema.

I poslednje, čak i veliki deo arhive koja se danas čuva, čuva se u vlažnim prostorijama i uslovima koji nisu za čuvanje arhivske građe.

Slavica Cvetković: Pouzdano se zna, a to svi tamo u firmi znaju, da je dosta arhive uništeno, bačeno sklonjeno, šta znam sve, ali nema je. Nedostaje mnogo emisija koje su dragocene. Osim mojih emisija, ja ne mogu precizno da govorim o emisijama drugih kolega, ali je izvesno da i njihovih emisija nema. Gde su te emisije i te trake, to bi morali da znaju neki koji su i danas u toj firmi.

Nebojša Dimčić: Pouzdano se zna da su bačene mnoge emisije, mnoge reportaže blaga vredne. Ne znam koje to naredio i zašto, ali mnogo snimljenog materijala nedostaje. To je velika šteta.

Na osnovu navedene argumentacije novinara Radomana Irića, izjava sagovornika koje mi je predočio, odlučio sam da komentar pustim u novine smatrajući da, s obzirom da se radi o komentaru a ne o tekstu, nije potrebno zvati sagovornike iz RTV jer u komentaru, osim toga, nisu citirane ni navođene izjave njegovih izvora.

Skrenuo bih pažnju na još jedan detalj. Naime, sadašnji direktor RTV u vreme uništavanja dela arhive, do koga je, prema izjavi svedoka, došlo „pre desetak godina“, ne samo da se nije nalazio na tom položaju, već nije ni radio u RTV. Zbog toga smatram da je prevashodno u njegovom interesu danas da javnost sazna za ovaj događaj, umesto da podnosi tužbu skrećući istoj toj javnosti pažnju sa teme, a sve to bez ikakve argumentacije i dokaza koji bi opovrgli izjave sagovornika kolege Irića na osnovu kojih je napisao komentar

Na kraju, napomenuo bih i da se Vranjske, za ove 22 godine koliko postoje, vode kodeksima profesije, strogo poštuju Kodeks novinara i zakonske norme, a to je bio slučaj i u tekstu Radio u kontejneru, koji je predmet žalbe.

S poštovanjem

U Vranju 26.6.2016 Nikola Lazić, zamenik gl i odg urednika Vranjskih